

a német rendszer. Az énektanításról szólva csak érinti a szolmizálást, amely módszer szerintem egyedül képes csak kimagasló eredményt felmutatni.

A szervezettani ismereteket igen ügyesen tárgyalja. Nagyon értékesnek tartom a különböző iskolafajokról szóló ismertetést, amely megvalósítja azt a fontos elvet, hogy a tanító közoktatásunk egész épületében is lássa a maga iskoláját. Azonban a gyermekvédelemmel kapcsolatban nem emlékezik meg a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1911. évi 16,785. számú rendeletéről, amely a tanítóknak a gyermekvédelem és a fiatalok pártfogásba vétele terén kifejtendő tevékenységéről szól. A népiskolai közigazgatási ismereteknek egyik legfontosabb és legújabb forrását: a Magyar Közigazgatási Törvények Grill-féle kiadását nem említi. Úgy a népiskolai közigazgatási irodalommal kapcsolatban, valamint általában a népiskolai pedagógia szempontjából kellett volna megemlékezni a Kőrösi-Szabó-féle Népoktatási Enciklopédiáról. Az iskolafajok és egyéb szervezeti kérdések történeti kifejlődését igen ügyesen mutatja be, azonban a külföldi vonatkozások hiányoznak; ezek pedig nagymértékben hozzájárulnának ismereteink tudatosabbá tételéhez, látókörünk szélesítéséhez.

Végül meg kell állapítanunk, hogy a könyv írója ért a tankönyvtárlushoz. Itt hiába keresünk egyes pedagógiai tankönyvekben otthonos, hosszú, de kevés tartalmú pontokat; röviden, világosan, tételelesen adja a tantervnek megfelelő, gondosan kiválogatott anyagot.

Frank Antal.

Gyulai Ágost: A Pædagogium magyar filológiai szeminárium. Budapest, 1913. 40 l. (Különnyomat a Pædagogiumnak 1912/13-ik évi Almanachjából.)

A budapesti állami polgári iskolai tanítóképző-intézet elhatározta, hogy a fontos hivatást teljesítő iskola belső életét, munkabeosztását, anyagi és szellemi állapotát részletesen ismertetni fogja a Pædagogium évi almanachjaiban. E terv és határozat elismerést érdemel. A magyar tanügy munkásai nagyon kevésbé ismerik egymás munkakörét s meglepően tájékozatlanok a más iskolafajok szervezeti ügyeiben. Még azok is, akik készséggel érdeklődnének a különböző iskolák iránt, többnyire kénytelenek beérni a puezta érdeklődéssel és szóbeli kérdezősködéssel, mert nem áll rendelkezésükre semmi olyan összefoglaló mű, melyből megfelelő áttekintést meríthetnének.

E füzet közvetlen bepillantást enged a Pædagogium magyar irodalomtörténeti műhelyébe s alapos tájékozást nyújt arról a lelkes munkáról, mely ott folyik. A három évfolyam keretén belül heti huszon-

három óra van a magyar nyelv és irodalom tanítására; ezenfelül be van illesztve a tantervbe évfolyamonként heti egy-egy, összesen tehát heti három órai szemináriumi foglalkozás. Cél: a polgári iskolai tanárjelöltek teljes kiképzése a magyar nyelvnek és irodalomnak minden irányú ismeretében, hogy Magyarország jövőendő polgárságát erős magyarérzésű nemzedékké nevelhessék; de a képzésben nem hanyagolható el — a tanterv szerint — az a cél sem, hogy a jelöltek önálló, módszeres munkásság kifejtésére is ösztönzést nyerjenek s ilyen módon esetleg hozzájáruljanak egyrészt a nemzeti tudományok fejlesztéséhez, másrészt a polgári iskolai tanári kar színvonalának emeléséhez.

Szerző — a Pädagogium magyar irodalomtörténet-tanára — igen vonzó tájékoztatást nyújt a szeminárium felszereléséről (helyiségek, kézi könyvtár, szakfolyóiratok, előadó-terem, tanári és tanulói dolgozószobák), nagy könyvtáráról (3000 kötet jut a magyar nyelvre és irodalomra, 4000 kötet a rokon szakokra), szemléltető eszközeiről (hasonmások, arcképek, fényképek, szobrok, irodalomtörténeti térképek, grafikonok, régi könyvek, könyv nélkül megtanulandó versek kánona) és a szeminárium munkájáról. Az I. és II. évfolyam hallgatói félévenként fölváltva foglalkoznak irodalomtörténeti és nyelvtudományi kérdésekkel, a III. évfolyam hallgatói egész éven át az irodalomtörténet tanárának vezetése alatt dolgoznak. A hallgatók és a vezető tanár között állandó az érintkezés. A vezető tanár megtanítja hallgatóit arra, hogyan kell feldolgozni a kötelező olvasmányokat, hogyan kell hozzáfogni tudományos jellegű dolgozatok készítéséhez, mi az irodalomtörténeti dolgozás módszere, milyen szempontok szerint bírálандók a tudományos munkák.

Nem lehet eléggé dicsérni ez ügybuzgó, céltudatos s mindenestre eredményes munkásságot.

Pintér Jenő.

ÚJ KÖNYVEK.

A gyermeknevelés kis kátéja a magyar nép számára. A M. Gyermektan. Társaság megbizásából írta 16 szakíró. I. rész: Az ép testi-lelki képességű gyermekek nevelése. A M. Gy. T. füzetes vállalata, 3. f., Budapest [1913.], 8° 134 l., ára 1 kor., legalább 10 példányt rendelve 80 f.

A Keresztény Magvető I—XLVII. évfolyamának tárgymutatója és tartalomjegyzéke. A K. M. szerkesztőségének megbizásából összeállította dr. Borbély Ferenc. Kolozsvár, 1913., a szerkesztőség

41*

